

بررسی تأثیر رنگ در فضاهای درمانی کودکان از منظر روانشناسی محیط

رویا ناظر ایلخانی^۱، امید رهایی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، ایران. (roya1363@gmail.com)

۲- دکتری معماری، استادیار دانشکده معماری، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران. (omid_r@iust.ac.ir)

چکیده

بیمار کودک به فردی اطلاق می شود که از ناراحتی یا اختلال روحی یا جسمی و یا هر دوی آنها رنج می برد. بیمارستانها و سایر مراکز درمانی به عنوان مکان هایی به شمار می روند که بیماران جهت تشخیص و درمان بیماری خود به آنها رجوع می کنند، لذا تأثیر گرافیک محیطی بیمارستان بر بیماران با توجه به شرایط حساس و آسیب پذیری این بیماران بسیار حائز اهمیت است. یکی از مؤلفه های بسیار تأثیر گذار در گرافیک محیطی بیمارستان رنگ ها می باشند. رنگ عاملی است که هم بر جسم و هم بر روان انسان تأثیر گذار است. شناخت چگونگی به کارگیری رنگ در بخش های مراقبتی بیمارستانها به عنوان عامل مؤثر در روند بهبود بیماری، کاهش ترس و اضطراب، افزایش آرامش بیماران و ایجاد یک فضای دوستانه، هدف اصلی این پژوهش است. در این پژوهش سعی بر این است تا بیمارانی که برای مدت طولانی بستری هستند، کودکان و اشخاص دارای مشکلات روانی که نیازهای ویژه ای دارند، بیشتر مورد توجه قرار گیرند. در این مقاله ابتدا به مطالعه ی رنگ و تأثیرات آن بر انسان به عنوان یکی از مؤلفه های مهم گرافیک محیطی پرداخته، سپس با مشخص کردن وضعیت بیمار و نیازهای وی به بررسی عوامل مؤثر در انتخاب رنگ ها و تأثیرات آن ها در فضاهای بیمارستان می پردازیم. روش تحقیق در این پژوهش روشی توصیفی - تحلیلی و جمع آوری اطلاعات با مطالعه منابع کتابخانه ای و شواهد علمی معتبر به نقش رنگ در فضاهای بیمارستانی از لحاظ تأثیر روانشناسی محیطی در طول درمان برای کودکان بیمار پرداخته شده است. نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می دهد که رنگ ها بنا بر فیزیک خود و همچنین تأثیرات روان شناختی خاص خود می توانند تأثیرات مشخصی را بر بیماران به جا بگذارند و همچنین عملکردهای بخش مختلف بیمارستان استفاده از رنگ های مشخصی را طلب می کند و طراح در طراحی بیمارستان می بایست این عوامل را در نظر بگیرد. در نهایت، با به کارگیری صحیح رنگ ها در بخش های مختلف مرکز درمانی از جمله بخش بستری بیمارستان ها عاملی بسیار مهم در روند بهبود بیماران به شمار می آید. طراح با ایجاد محیطی مناسب و مطبوع با استفاده از رنگ ها به طور مستقیم و غیرمستقیم در وضعیت روحی و روانی و همچنین جسمی بیمار کودک تأثیر می گذارد و سرعت روند بهبود وی را تغییر می دهد.

واژه های کلیدی: رنگ در فضاهای درمانی، خواص فیزیکی رنگ، گرافیک محیطی بیمارستان کودکان، روان شناسی محیطی، کاهش استرس بیمار